

सन २०२४-२५ मध्ये RKVY कॅप्टेरिया अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाची अंमलबजावणीसाठी अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा पहिल्या हप्त्याचा निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :- राशेअ-२०२४/प्र.क्र.१५४/८-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई-४०००३२.
दिनांक : १२ जुलै, २०२४.

संदर्भ:-

१. केंद्र शासनाने www.agricoops.nic.in या संकेत स्थळावरील राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सुचना.
२. कृषि विभाग शासन पत्र क्रमांक CSS २०२४/C.R.१२/२-A दिनांक १३.०५.२०२४
३. कृषि विभाग शासन निर्णय क्रमांक राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१२७/८-अ, दि. २८.०५.२०२४.
४. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १-१५/२०२४ आरकेव्हीवाय/१, दि. ०३.०६.२०२४
५. कृषि संचालक (वि. व प्र.) यांचे पत्र क्र.वि.प्र.३/कोक्षेवि/अनु/प्र.क्र.७/२-५१/२४, दिनांक १८.६.२०२४
६. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी-२०२४/प्र.क्र.३९ / अर्थसंकल्प (विधयो) दि. ११.०७.२०२४

प्रस्तावना :-

सन २०२२-२३ पासून कोरडवाहू क्षेत्र विकास(RAD) हा कार्यक्रम राष्ट्रीय कृषि विकास योजना RKVY कॅप्टेरिया अंतर्गत घेण्यात येत आहे. त्याकरिता केंद्र व राज्य हिश्याचे अनुदानाचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना RKVY कॅप्टेरिया अंतर्गत समाविष्ट केल्यामुळे RKVY च्या मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील SLSC च्या दिनांक ३.५.२०२४ रोजीच्या बैठकीत केंद्र हिस्सा रु.२२००.०० लाख व त्यासाठीचा पूरक राज्य हिस्सा रु.१४६६.६७ लाख याप्रमाणे एकूण रु.३६६६.६७ लाख निधीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास मान्यता दिली आहे. त्यानुसार राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान (NMSA) अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) अंतर्गत सन २०२४-२५ साठी रु. ३६६६.६७ लाख इतक्या निधीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास दिनांक २८ मे, २०२४ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ अन्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (RKVY) अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमासाठी सन २०२४-२५ करिता अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी पहिल्या हप्त्याचा केंद्र हिस्सा रु. ६५.०० लाख निधी वितरित केला आहे. त्यास अनुरूप राज्य हिस्सा रु.४३.३३३३३ लाख असा एकूण १०८.३३३३३ लाख निधी आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

१. सन २०२४-२५ मध्ये RKVY कॅप्टेरिया अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीकरिता अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी प्राप्त झालेला पहिला हप्ता केंद्र हिस्सा रु.६५.०० (रुपये पासष्ट लाख फक्त) त्यास अनुरूप राज्य हिस्सा रु.४३.३३३३३ लाख (रुपये त्रेचाळीस लाख तेहत्तीस हजार तीनशे तेहत्तीस फक्त) असा एकूण रु.१०८.३३३३३ लाख (रुपये एक कोटी आठ लाख तेहत्तीस हजार तीनशे तेहत्तीस फक्त) इतका निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीद्वारे वितरीत करण्यात येत आहे.

२. सदर निधी खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
अनुसूचित जाती	मागणी क्र. एन-३, २४०१ -पीक संवर्धन, (७८९) अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना (०१) (०९) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ बी १६१) ३३- अर्थसहाय्य	मागणी क्र. एन-३, २४०१ -पीक संवर्धन, (७८९) अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना (०१) (१०) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान (राज्य हिस्सा-४० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ बी १७९) ३३- अर्थसहाय्य.

३. या शासन निर्णयान्वये वितरीत निधी कोषागारातून आहरित करण्याकरिता आयुक्त (कृषि) यांना नियंत्रक अधिकारी व सहायक संचालक (लेखा-१), कृषी आयुक्तालय यांना आहरण व संतिरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास कार्यक्रमासाठी राज्य शासनास सन २०२४-२५ करिता मंजूर केलेल्या कृति आराखड्यानुसार तसेच केंद्र शासनाच्या दिनांक २० मे, २०२४ रोजीच्या पत्रान्वये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्यात यावी. याबाबत संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी राज्यस्तरावरून अभियानाचे संनियंत्रण करावे, त्याचप्रमाणे अभियानाच्या प्रभावी अंमलबजावणी व संनियंत्रणाकरीता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निदेशित करावे.

५. संदर्भ क्र. ६ येथील सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या शासन निर्णयात नमूद केल्याप्रमाणे सर्व अटीचे काटेकोरपणे पालन होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

६. प्रत्येक महिन्याला योजनेची भौतिक आणि आर्थिक प्रगती याबाबतची माहिती अद्ययावत करण्यात यावी व राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनांसोबतच्या परिशिष्ट-३ मध्ये भरण्यात यावी व सदरची माहिती राज्य शासनाकडेसुद्धा पाठविण्यात यावी.

७. या योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांची निवड व अनुदान मंजूरीची कार्यवाही महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे करावी आणि लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे जमा करावी.

८. योजनेचा सविस्तर त्रैमासिक प्रगती अहवाल पुढील त्रैमासिकाच्या पहिल्या महिन्यांच्या १० तारखेपर्यंत त्याचप्रमाणे वार्षिक प्रगती अहवाल आर्थिक वर्ष संपल्यानंतर ३ महिन्यांच्या कालावधीत कृषी, व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषी मंत्रालय, भारत सरकार यांच्याकडे तसेच राज्य शासनाकडे पाठविण्यात यावा.
९. कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाच्या उद्दिष्टपूर्तीसाठी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी संदर्भ क्र. १ येथे नमूद केलेल्या केंद्र शासनाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असलेल्या सदर घटकाच्या मार्गदर्शक सूचना तसेच उपरोक्त नमूद अटी व शर्ती विचारात घेऊन उद्दिष्टनिहाय सविस्तर मार्गदर्शक सूचना क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना निर्गमित कराव्यात.
१०. अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठीचा निधी अनुसूचित जाती व नवबौद्ध लाभार्थ्यांकरीता खर्च करण्यात यावा.
११. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या संदर्भाकित दि. ०१ एप्रिल, २०२४ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये विभागास प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करून व सदर परिपत्रकातील अटी शर्तीची पूर्तता करून तसेच संदर्भ क्र. ६ येथील सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दिनांक ११.०७.२०२४ च्या शासन निर्णयास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.
१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०७१२१५४९४७९३०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेन्द्र घाडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई ४०० ०३२.
२. विधान सभा/विधान परिषद सदस्य,
३. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
४. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
५. सचिव (सा. न्या.) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
६. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व),
९. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपुर
११. महालेखापाल (लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपुर
१२. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
१३. संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई
१४. सह सचिव/उप सचिव/ अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (कार्यासन २-अ, १४-अ) (कृषि) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१५. वित्त विभाग (का. व्यय-१/अर्थसंकल्प-१३), मंत्रालय, मुंबई
१६. निवडनस्ती ८-अ